

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
НАЦИОНАЛНА ОЛИМПИАДА ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ
ОБЛАСТЕН КРЪГ – 04.02.2014 г. – X КЛАС, 14.00 ЧАСА

УКАЗАНИЯ

Уважаеми ученици,

Работният материал на олимпиадата съдържа:

- **40** тестови задачи, от които **15** задачи с избираем отговор и **25** със свободен отговор;
- задача за създаване на писмен текст – **отговор на исторически въпрос**, който не трябва да надвишава **3** ръкописни страници.

Пропуснат или сгрешен отговор се оценява с **0** (нула) точки.

Максималният брой точки е **100**.

Задачата за създаване на писмен текст се оценява с общ брой **30** точки.

За задача с избираем отговор отбележете буквата с верния отговор, като я зачертаете с „X”.

Не се допускат задрасквания и поправки.

По време на работа може да пишете само със **син** химикал.

По време на работа **не може** да ползвате допълнителни помагала или пособия, освен предоставената ви изпитна бланка.

Време за работа – 4 астрономически часа.

Пожелаваме ви успешна работа!

ПЪРВА ЧАСТ

A. ЗАДАЧИ С ИЗБИРАЕМ ОТГОВОР

1. За коя страна се отнася изразът „Победена сред победителите”?

- A) Белгия Б) Италия В) САЩ Г) Русия

2. С превземането на Зимния дворец започва:

- A) Септемврийското въстание Б) Февруарската революция
В) Октомврийската революция Г) Деветоюнският преврат

3. Конституцията на Ваймарската република дава големи правомощия на:

- A) кайзера Б) президента В) канцлера Г) фюрера

4. Кои две течения в изобразителното изкуство, появили се през XX век, представят двете художествени творби?

- A) сюрреализъм и символизъм
В) сюрреализъм и кубизъм

- Б) класицизъм и футуризъм
Г) кубизъм и импресионизъм

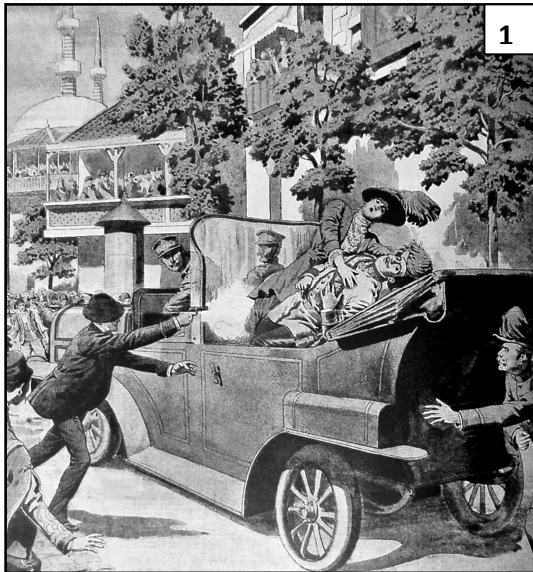
5. Кое твърдение за Обществото на народите НЕ е вярно?

- А) Обществото на народите се създава на 28 април 1919 г.
- Б) Седалище на Обществото на народите е Женева.
- В) България е приета в Обществото на народите по предложение на Фритьоф Нансен.
- Г) САЩ са член на Обществото на народите от създаването му.

6. За коя от европейските държави се отнася определението „страж на версайския ред“?

- А) САЩ
- Б) Италия
- В) Великобритания
- Г) Франция

7. Разгледайте двете изображения. Посочете коя част от следните твърдения НЕ отговаря на истината:

- А) Това са два атентата срещу короновани особи.
- Б) Те са извършени в Сараево и Мюнхен.
- В) Първото покушение поставя началото на световна война.
- Г) Във втория атентат участва българин – член на ВМРО.

8. От кое международно споразумение е този текст?

„Чл. 1. Високодоговарящите страни гарантират поотделно и общо поддържането на териториалното статукво, установено чрез границите между Германия и Белгия и Германия и Франция и ненарушимостта на мирния договор, подписан във Версай на 28 юни 1919 г.

Чл. 2. Германия и Белгия, а също и Германия и Франция взаимно се задължават в никакъв случай да не се нападат или да не нахлуват или да не прибегват до война една срещу друга.”

- А) Вашингтонско морско съглашение, 1922 г.
- Б) Рейнски гаранционен пакт, 1925 г.
- В) Англо-германско морско съглашение, 1935 г.
- Г) Мюнхенско споразумение, 1938 г.

9. За коя страна се отнася известната книга на Солженицин „Архипелаг ГУЛАГ“?

- А) СССР
- Б) Италия
- В) Китай
- Г) Германия

10. Кое откритие е направено в периода между двете световни войни?

- А) найлонът
- Б) кинематографът
- В) грамофонът
- Г) радиото

11. Кое от посочените твърдения НЕ отговаря на историческата действителност?

Основен проблем на Япония между двете световни войни е:

- А) излишъкът от население
Б) силната военна партия
В) недостатъчните природни ресурси
Г) загубата в Първата световна война

12. Кой е правилният хронологически ред на дадените събития?

1) подписването на Тристранния пакт от България; 2) началото на „Голямата депресия“;
3) подпалването на Райхстага; 4) завладяването на Норвегия от Хитлер; 5)
присъединяването на Австрия към Германия;

- А) 2; 3; 5; 4; 1;
Б) 4; 3; 2; 1; 5;
В) 5; 4; 1; 2; 3;
Г) 2; 4; 3; 5; 1;

13. Разгледайте внимателно картата и посочете това твърдение, което отговаря на въпроса – Защо на картата има надпис „Малка световна война“?

- А) защото японците нападат европейски колонии в Азия
Б) понеже Великобритания и Индия се намесват пряко в конфликта
В) тъй като това е атаката на Италия срещу Абисиния
Г) заради участието на интербригадистите в Гражданската война

14. Прочетете откъсите. В тях са пропуснати датите. Отбележете отговора, в който те са коректно посочени:

„В ранната утрин на _____ към сградата на радиостанцията в малкото крайгранично градче Глайвиц се промъкват тайнствени лица в униформи на полските въоръжени сили. Те заемат помещенията, провеждат десетминутно предаване по радиото на полски език с обиди към Третия райх... Това са обречени немски затворници, които няколко минути по-късно са разстреляни от хората на Хайдрих. С имитацията на полско нападение над германска радиостанция те създават необходимия за Хитлер претекст за нападението над Полша.“

„Днес, _____ в 4 часа сутринта, без обявяване на война, германските войски нападнаха нашата страна, атакуваха границите ни на много места и бомбардираха нашите градове Житомир, Севастопол, Каунас...“

- А) 22 септември 1939 г. и 1 юни 1941 г.
Б) само 1 септември 1939 г.
В) 1 септември 1939 г. и 22 юни 1941 г.
Г) само 22 юни 1939 г.

15. Първият премиер – социалист на Франция е:

- А) Морис Торез
Б) Жорж Клемансо
В) Леон Блум
Г) Шарл дьо Гол

Б. ЗАДАЧИ СЪС СВОБОДЕН ОТГОВОР

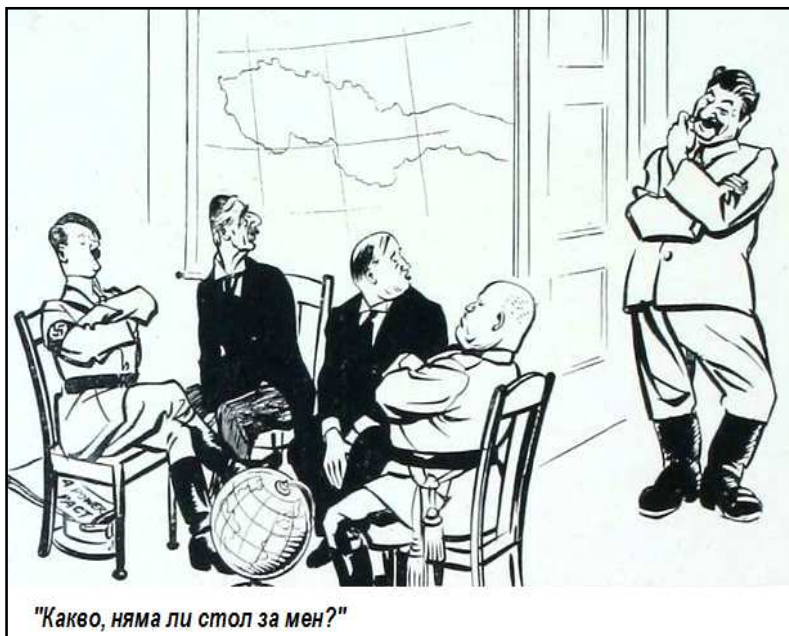
16. Довършете твърденията като зачертаете ГРЕШНИЯ вариант от предложените възможности:

- А) Гражданската война в Испания започва с метеж в **Мароко** / **Герника**.
Б) В секретния протокол към пакта Рибентроп-Молотов от 1939 г. се предвижда заличаването на **Чехословакия** / **подялбата на Полша**.
В) През ноември 1940 г. в Тристранния пакт влизат **Румъния и Турция** / **Унгария и Словакия**.
Г) Така наречената „Битка за Англия“ се води **предимно в морето** / **предимно във въздуха**.

17. Срещу дадените в таблицата определения напишете понятията, които им съответстват:

	ПОНЯТИЕ	ОПРЕДЕЛЕНИЕ
А)		Производство, при което работниците извършват ограничен брой едни и същи движения върху движеща се лента
Б)		Защита на местна икономика чрез митническо ограничаване на вноса на конкурентни чуждестранни стоки
В)		Всенародно гласуване за решаване на важен за държавата и обществото въпрос
Г)		Принудително отнемане на храни и добитък в полза на държавата и армията, обикновено по време на война

18. Разгледайте карикатурата и отговорете на поставените въпроси:

А) По повод на кое събитие е създадена? _____

Б) Кои са представените персонажи? _____

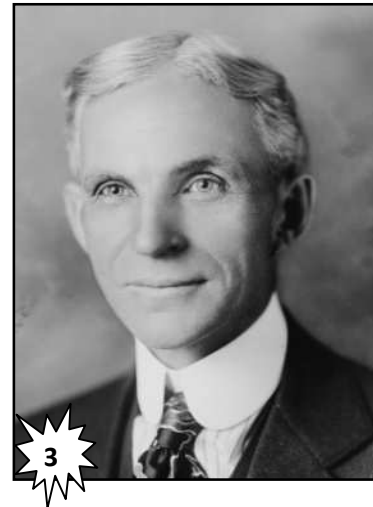
В) Кой се учудва, че за него „няма стол“ и защо? _____

Г) Коя е основната идея на автора? _____

19. Запишете три държави в Европа, в които между двете световни войни управлява Народен фронт или Народен блок:

А) _____ Б) _____ В) _____

20. Съчетайте изображенията в ТРИ двойки и посочете признака, по който ги групирате:

A) №№ _____

признак: _____

Б) №№ _____

признак: _____

В) №№ _____

признак: _____

21. Прочетете текста и отговорете на въпросите:

„Демокрацията се опира на обществеността... Демокрацията, стремяща се към политическото участие на всички граждани, се ползва от силната подкрепа на журналистиката. Затова в последно време общественото мнение придоби такава важност. Свободата на общественото мнение е политическата свобода, условие за политическа свобода.”

А) Коя характеристика на демокрацията е отбелязана в откъса? _____

Б) Каква е връзката между журналистиката и политическия живот? _____

22. Свържете в таблицата събитията с градовете, в които са се случили:

Събитие	Буква	Град
Сключване на мирен договор след Гръцко-турската война		А) Петербург
Организиране на „Бирения бунт“		Б) Люблин
Бунт на моряците срещу болшевиките		В) Мюнхен
Сваляне на Временното правителство в Русия		Г) Лозана
Обявяване възстановяването на полската държава		Д) Кронщад

23. Подчертайте излишното име в редицата и посочете признака, по който групирате останалите:

А) Трианон, Мюнхен, Сен Жермен, Версай, Севър

признак: _____

Б) Игор Стравински, Панчо Владигеров, Луис Армстронг, Ерих-Мария Ремарк, Морис Равел

признак: _____

В) Златю Бояджиев, Христо Смирненски, Никола Вапцаров, Гео Милев, Атанас Далчев

признак: _____

Г) Гьоринг, Химлер, Гьобелс, Хинденбург, Хес

признак: _____

24. Срещу всеки текст или изображение подберете и запишете съответстващото му понятие: пацифизъм; деколонизация; антисемитизъм; реваншизъм; милитаризъм; колониализъм; тоталитаризъм;

	Текст/ Изображение	Понятие
А)	„Чл. 1. Високодоговарящите се страни тържествено заявяват от името на своите народи, че те осъждат прибегването до войната за уреждане на международните спорове и се отказват от нея като средство на националната политика във взаимните си отношения.“ Из пакта Бриан-Келог	
Б)		Карикатура, представяща една от причините за поражението на Германия в Първата световна война
В)	„На нас, тъкмо на нас, а не на други, е възложено определено задължение: да носим светлина и цивилизация в тъмните кътчета на света, да осеняваме умовете в Азия и Африка с етическите идеи на Европа, да даваме на милионите, които иначе никога не биха познали мир и сигурност, тези първостепенни условия за човешкия напредък.“ Ръдиард Киплинг	

25. Поставете знак „✓” пред вярното твърдение и знак „X” пред грешното:

- А) ☐ През 1935 г. Италия извършва агресия срещу Етиопия.
- Б) ☐ През 1924 г. Джордж Оруел пише своя известен роман „1984“.
- В) ☐ Никола Мушанов е министър-председател от правителството на Демократическия сговор.
- Г) ☐ Един от най-известните американски писатели между двете световни войни е Франсис Скот Фицджералд.
- Д) ☐ Основателят на съвременна Турция е Мустафа Кемал Ататюрк.
- Е) ☐ Германският план за нападение над СССР се нарича „Овърлорд“.

26. В коя сфера на културата творят посочените личности?

	ЛИЧНОСТ	СФЕРА НА КУЛТУРАТА
А)	Петко Стайнов	
Б)	Хенрих Сенкевич	
В)	Салвадор Дали	
Г)	Рихард Щраус	
Д)	Чарли Чаплин	
Е)	Цанко Лавренов	

27. Прочете текста и отговорете на въпросите след него:

„...Във фашисткия режим единството на всички класи, политическото, общественото и моралното единство, на италианския народ се осъществява в Държавата и само във фашистката Държава... За фашизма стремежът към империята, т.е. към експанзивността на нациите е проява на жизненост, противното... е признак на упадък. Фашизмът изобщо не е само създател на закони и основател на учреждения, а възпитател и двигател на духовния живот. Той иска да преправи не формите на човешкия живот, а съдържанието, човека, характера. И за тази цел той изисква дисциплина и власт, която да прониква дълбоко в духовете и там да властва безпрепятствено...”

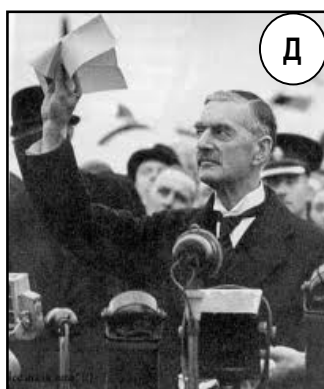
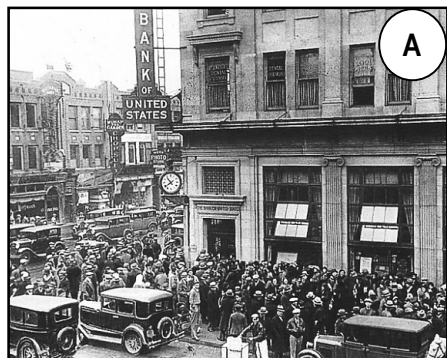
Из „Учението на фашизма“, Б. Мусолини, 1934 г.

А) Запишете три черти на италианския фашизъм, посочени в текста.

Б) Каква е по характер фашистката държава? _____

В) Направете изводи за политическата свобода в условията на фашистката държава.

28. Попълнете в таблицата събитията в тяхната хронологическа последователност:

	Буква	Събитие
1		
2		
3		
4		
5		
6		

29. Прочетете текста и отговорете на въпросите:

„Не може да се изгражда армия без репресии. Не може маси от хора да се водят на смърт, без да е налице в арсенала на командването смъртното наказание. Докато гордите със своята техника зли безопашати маймуни, именувани хора, създават армии и воюват, командването ще поставя войниците между възможната смърт отпред и неизбежната смърт отзад.”

Л. Троцки

А) Чрез какви методи трябва да се ръководи една армия според Троцки?

Б) Какви са аргументите му? _____

В) Как е наречена армията, създадена от Троцки? _____

30. Развийте абривиатурите, отнасящи се до първата комунистическа държава в света:
ПРИМЕР: ВКП(б) – Всесъюзна комунистическа партия (болшевики)

- А) РСФСР – _____
- Б) СССР – _____
- В) ВЦИК – _____

31. Разгледайте изображението и отговорете на поставените въпроси:

А) Какъв е видът на изображението?

Б) Кои два свята символизира?

В) Определете с едно понятие процеса, който представя: _____

32. Допълнете пропуснатото:

А) Основните възгледи на нацизма са представени в автобиографията на Хитлер _____.

Б) В Китай Сун Ятсен създава Националната партия известна още като _____.

В) През 1923 г. Турция е обявена за _____.

Г) В САЩ политическата система се състои от две партии – Демократическа и _____.

Д) Преди започването на Втората световна война Япония формира марионетната държава _____.

33. Посочете четирима министър-председатели на България в периода 1918-1941 г. като ги подредите в хронологичен ред:

- А) _____
 Б) _____
 В) _____
 Г) _____

34. Разгледайте внимателно карто-схемата и отговорете на поставените въпроси:

А) През коя война и през коя година се води битката, представена на карто-схемата? _____

Б) Кои са основните воюващи страни? _____

В) Какъв е изходът от битката? _____

35. Прочетете текстовете и отговорете на въпросите:

„До август 1914 г. благоразумният, почтен англичанин е можел да изживее живота си, без изобщо да забележи съществуването на държавата, освен евентуално в лицето на полицията и пощенските служби. Той е можел да живее където и както пожелае. Не е имал официален номер или документ за самоличност. Можел е да пътува зад граница или да напусне страната без паспорт или каквото и да е официално разрешение. Можел е да обменя парите си във всяка друга парична единица без ограничения. Можел е да купува стоки от която и да е страна по света при същите условия, при които е купувал в собствената си страна.”

Дж. Грей

„Мнозинството от гражданите за първи път се превръщат в активни граждани. Животът им се ръководи с нареждане отгоре: от тях се изисква да служат на държавата вместо да се занимават изключително със собствените си дела. Пет милиона англичани влизат във въоръжените сили, много от тях по принуда. Някои индустрии са съкратени или закрити, други биват изкуствено поощрявани. Спъва се гласността на мненията.”

Дж. Тейлър

А) Как може да се характеризира обществото, описано в първия текст? _____

Б) Кое събитие променя живота на англичаните според втория текст? _____

36. В дадения текст са допуснати 4 грешки. Подчертайте ги и ги поправете.

Операция „Барбароса” е разработена от Хитлеристка Германия във връзка с военната ѝ кампания срещу Гърция на Балканите. Паралелно с Югославия, Гърция е разгромена през 1941 г., което е завършено с най-известния парашутен десант по време на войната на остров Кипър.

Германският съюзник Япония също не бездейства, а завладява френските колонии в Индокитай – Камбоджа, Лаос и Индия. Японците внезапно нападат и Пърл Харбър в опит да унищожат най-силното оръжие на САЩ - американските подводници.

37. Разгледайте карикатурата и отговорете на поставените въпроси:

А) Кое събитие е представено на това изображение и кога се случва?

Б) Какво осмива карикатурата?

В) Как приключва събитието?

38. В кои мирни договори са фиксирани следните териториални промени след Първата световна война:

	Договори	Териториални промени
А)		Трансилвания и Източен Банат – към Румъния; Хърватско, Западен Банат и Бачка – към СХСК и др.
Б)		Забрана за аншлус; Бохемия, Моравия и Силезия – към Чехословакия; Буковина към Румъния и др.
В)		Южна Добруджа към Румъния; Западните покрайнини – към СХСК, Беломорска Тракия – към Гърция.
Г)		Елзас и Лотарингия са предадени на Франция; Силезия, Източна Прусия и Познан – на Полша и др.

39. Попълнете таблицата като подберете измежду предложените исторически личности:
Борис III; Хитлер; Александър Караджорджевич; Невил Чембърлейн; Сталин;
Карол II; Хорти; Томаш Масарик; Пилсудски; Едуард Ерио; Мусолини; Салазар;

Лидер на авторитарен режим	Лидер на авторитарен режим - монарх	Тоталитарен диктатор	Лидер на демократичен режим

40. Разгледайте внимателно картата и изпълнете поставените задачи:

А) Кой момент от Втората световна война е представен на картата? Аргументирайте вашето твърдение.

Б) Попълнете легендата.

В) Подчертайте града, който според Версайския договор има статут на свободен град, управляван от ОН.

Г) Запишете държавата, която е южна съседка на Полша: _____

ВТОРА ЧАСТ

Напишете в обем до 3 страници отговор на следния исторически въпрос:

Как Световната икономическа криза 1929-1933 г. променя света?

При отговора вземете предвид следните подвъпроси:

1. Какво е икономическото развитие на света през 20-те години на XX век?
2. Кои са причините за *Голямата депресия*?
3. Кои са проявленията на Световната икономическа криза и в кои страни се усеща най-силно?
4. Какви са стопанските и социалните последици от кризата в световен мащаб?
5. Какви са последиците от кризата за международните отношения?

БЛАГОДАРИМ ВИ ЗА УЧАСТИЕТО!

Ученик:..... Клас.....

Училище..... град/село

ПОПЪЛВА СЕ ОТ КВЕСТОРИТЕ

НАЧАЛО НА ОЛИМПИАДАТА:ч.

ИЗПИТНАТА РАБОТА Е ПРИЕТА В:.....ч.

.....
Име и фамилия на квестора приел работата

.....
подпис

ПОПЪЛВА СЕ ОТ ОЦЕНИТЕЛИТЕ

ПЪРВИ ОЦЕНИТЕЛ:.....

Име и фамилия

подпис

брой точки

ВТОРИ ОЦЕНИТЕЛ: :.....

Име и фамилия

подпис

брой точки

ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ – (първи+втори)/2

--